

Dosarul nr. 3a-1160/2018

(02-3a-13546-22062018)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul central, jud. Brăgaru Alina)

DECIZIE

Colegiul civil și de contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

26 iulie 2018

mun. Chișinău

În componența:

Președintele completului, judecător

Nelea Budăi

Judecătorii:

Ion Muruianu și Ala Malii

Grefier:

Olga Boaghe

examinând în ședință publică în ordine de apel, cererea de apel depusă de SRL "Rodanpol" împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău (sediul central) din 10 aprilie 2018, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Rodanpol" către Biroul Vamal Centru, intervenient accesoriu Canali Diana privind contestarea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare,

CONSTATĂ :

La data de 21 decembrie 2016, SRL „Rodanpol” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Canali Diana, solicitând anularea procesului-verbal și deciziei agentului constator nr. 610/16 din 14 iulie 2016 și clasarea dosarului contravențional.

În motivarea cererii a indicat că, deține licența de Broker Vamal din 1999, iar la data de 14 iulie 2016, inspectorul secției Contractarea fraudelor vamale a Biroului Vamal Chișinău, Mereacre Ion, neavând statut de agent constator, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 610/16 prin care SRL "Rodanpol" i-a fost aplicată amendă în valoare de 70% din valoarea obiectului contravenției - 8,50 lei, ceea ce a constituit 5,95 lei.

A susținut că, exercitându-și obligațiunile de serviciu în cadrul Societății Comerciale Broker Vamal, la data de 22 iulie 2015 specialistul în domeniul vămii, Canali Diana a perfectat declarația vamală nr. 300113055 în numele SRL "S. Imex Trade" privind importul mărfurilor.

A menționat că, din greșeală în declarația vamală nu au fost incluse cheltuielile de transport, ce a dus la neîncasarea la buget a sumei în valoare de 8,55 lei.

A mai invocat reclamanta că la data de 12 iulie 2016, a recepționat citația emisă de către Mereacre Ion, pentru a se prezenta la Biroul Vamal Chișinău, în data de 14 iulie 2016.

A declarat că, la Biroul Vamal Chișinău s-a prezentat reprezentantul SRL "Rodanpol", Covali Ghenadie, care a solicitat dlui Mereacre Ion să se legitimeze, însă ultimul nedisponând de legitimație, prin prisma art. 384 alin. (2) lit. m) Cod contravențional, a fost recuzat de la examinarea cauzei contravenționale intentate împotriva SRL "Rodanpol", fiind depusă și o cerere de recuzare în acest sens, însă cererea de recuzare fiind ignorată, a fost întocmit procesul-verbal și expediat în adresa SRL "Rodanpol", peste trei luni.

A menționat că, în procesul-verbal a fost indicat eronat faptul că reprezentantul SRL "Rodanpol" nu s-a prezentat la examinarea dosarului, totodată fiind menționați și doi martori, a căror date au fost indicate superficial și în lipsa actelor de identitate.

La fel a mai indicat că sunt 5 categorii de funcționari ai Serviciului Vamal, abilitați prin lege, cu împuterniciri de agent constator, aceștia fiind șefii birourilor vamale, adjuncții șefilor birourilor vamale, șefii posturilor vamale, adjuncții șefilor posturilor vamale și șefii echipelor mobile.

Astfel, a concluzionat că dl Mereacre Ion, care a examinat dosarul contravențional nr. 610/16 din 14 iulie 2016, nu are statut de agent constator și respectiv toate actele examinate și emise de către acesta, sunt lovite de nulitate absolută.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 10 aprilie 2018, s-a respins ca nefondată acțiunea depusă de SRL "Rodanpol" împotriva Biroului Vamal Centru, intervenient accesoriu Canalî Diana privind contestarea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, SRL "Rodanpol" a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul central) din 10 aprilie 2018, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea cererii de apel, SRL "Rodanpol" a reiterat motivele de fapt și de drept din cererea de chemare în judecată, suplimentar menționând că la data de 07 mai 2018 Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, a respins ca fiind nefondat recursul declarat de către Biroul Vamal Centru, a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare din 14 iunie 2016, cu încetarea procesului contravențional în privința lui Canalî Diana.

A susținut că întrucât orice sancțiune aplicată persoanei juridice, este consecința acțiunilor colaboratorilor acesteia, persoanelor fizice, din momentul emiterii deciziei irevocabile, care confirmă legalitatea acțiunilor persoanei fizice, persoana juridică nu mai poate fi sancționată.

A mai invocat că prima instanță a ignorat probele care confirmă că acțiunile colaboratorului vamal Mereacre Ion, au fost întreprinse în afară termenului de prescripție de 1 an.

A mai comunicat că prima instanță greșit a interpretat art. 231 pct. 6 Cod vamal, care prevede că se consideră încălcarea reglementărilor vamale, depunerea declarației vamale sau a documentelor însoțitoare ce conțin date eronate despre regimul vamal, valoarea facturată, valoarea în vamă, tipul, codul, cantitatea sau originea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import.

A explicat apelanta că la momentul perfectării declarației vamale, existau circumstanțele care cad sub incidența art. 267 Cod vamal, întrucât răspunderea în cazul contravențiilor vamale ca și orice răspundere juridică survine atunci când este prezentă o formă sau alta de vinovăție.

La fel a mai indicat că decizia organului vamal asupra cazului de contravenție vamală, nu corespunde prevederilor art. 268 Cod vamal, deoarece legislația națională stabilește exigențele fondate pe conținutul deciziei organului vamal asupra cazului de contravenție vamală.

A concluzionat apelanta că decizia agentului constatator nu conține informația privind timpul și locul cercetării cazului, datele contravenientului, circumstanțele constatate la cercetarea cazului, astfel că autoritatea vamală a încălcat elementarele garanții ce au menirea să asigure dreptul la un proces echitabil: prezumția de nevinovăție, principiul egalității armelor în proces, principiul legalității, principiul preeminenței dreptului, principiul securității juridice.

A mai susținut că, potrivit procesului-verbal contestat, prejudiciul statului a constituit 8,50 lei, ceea ce reprezintă 0,5 unități convenționale, sumă care este cu mult mai mică decât cea prevăzută la art. 18 Cod civil, or, art. 268 alin. (2) Cod vamal, art. 26 alin. (1) lit. a) și b) Cod civil, prevăd exonerarea contravenientului de răspundere, dacă este o încălcare neînsemnată.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantei SRL "Rodanpol", Covali Ghenadie, a susținut integral cererea de apel depusă în baza motivelor de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Reprezentantul intimatului Biroului Vamal Centru, Barcar Cătălina, a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Intervenientul accesoriu Canalî Diana, fiind citat, la ședința de judecată nu s-a prezentat.

Prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 379 alin. (1) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la data de 10 aprilie 2018, iar în aceeași zi, la data de 10 aprilie 2018, SRL "Rodanpol" a depus cererea de apel, în consecință, Colegiul consideră că apelul a fost declarat în termenul legal.

Studiind și analizând materialele dosarului, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de apel este neîntemeiată, pasibilă de a fi respinsă, cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerații.

Conform art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2), (4), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în

instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Instanța de apel reține că, în conformitate cu art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege de către o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termen legal a unei cereri, este în drept de a se adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 7 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, judecătoriile examinează litigiile ce țin de nesoluționarea în termenul legal a cererilor și de verificarea legalității actelor administrative emise sau adoptate de autoritățile publice care sunt constituite și activează pe teritoriul satului, comunei sau orașului pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale, de serviciile publice descentralizate organizate în mod autonom în unitatea administrativ-teritorială respectivă, de funcționarii publici din cadrul organelor și serviciilor menționate și de persoanele de drept privat de nivelul respectiv, care prestează servicii publice.

Astfel, noțiunea de „act administrativ” este reglementată atât în art. 2 din Legea contenciosului administrativ, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997.

Potrivit acestor reglementări, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

În ședința de judecată, Colegiul a constatat că, la data de 14 iulie 2017 de către agentul constator Mereacre Ion, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 610/16, prin care s-a constatat că persoana juridică care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui - SRL "Rodanpol", a săvârșit fapta contravențională prevăzută de art. 231 pct. 6 Cod vamal – depunerea declarației vamale ce conține date eronate despre valoarea în vamă a mărfurilor, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import (f.d.8).

Prin urmare, se reține că la momentul depunerii declarației vamale, în cadrul efectuării controlului documentar, s-a constatat că cheltuielile de transport Odessa – Chișinău nu au fost incluse în DV, ceea ce a constituit o încălcare a legislației vamale, iar în urma modificărilor operate au apărut plăți suplimentare în mărime de 8,55 lei.

În temeiul procesului-verbal menționat supra, a fost emisă decizia agentului constator asupra cazului de contravenție, potrivit căreia SRL "Rodanpol" i s-a aplicat sancțiunea conform art. 232 lit. b¹ Cod vamal, ceea ce reprezintă amendă în mărime de 70% din valoarea obiectului contravenției 8,50 lei, care constituie 5,95 lei (f.d.8 verso).

La data de 24 decembrie 2016, nefiind de acord cu procesul-verbal și decizia agentului constator cu privire la contravenție din 14 iulie 2016, SRL "Rodanpol" a înaintat acțiune în instanța de judecată, solicitând anularea acestora.

Așadar, în temeiul art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Potrivit art. 16 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Reieșind din normele susmenționate, Colegiul precizează că cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Rodanpol" la data de 21 decembrie 2016, a fost înaintată în interiorul termenului prevăzut de lege, întrucât din materialele cauzei rezultă cert faptul că, la data de 10 octombrie 2016, în adresa SRL "Rodanpol", au fost remise pentru cunoștință de către Biroul Vamal Chișinău, copiile procesului-verbal și a deciziei cu privire la contravenție (f.d.41-42), iar la data de 24 octombrie 2016, reclamanta-apelantă a înaintat o cerere prealabilă, solicitând anularea acestora (f.d.12-13).

Din materialele cauzei, nu rezultă un careva răspuns emis de către Biroul Vamal Chișinău, la cererea prealabilă depusă de SRL "Rodanpol" din 24 octombrie 2016, or, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia – 21 decembrie 2016, SRL "Rodanpol" a depus cererea de chemare în judecată.

În acest context, Colegiul va respinge ca fiind neîntemeiate argumentele pârâtului-intimat Biroului Vamal Centru cu privire la tardivitatea depunerii cererii de chemare în judecată, întrucât probatoriul anexat la materialele cauzei, atestă contrariul.

În speță, instanța de apel reține că obiectul prezentului litigiu în ordinea contenciosului administrativ îl constituie actul administrativ

– procesul-verbal și decizia agentului constator asupra cazului de contravenție din 14 iulie 2016 (f.d.8).

Prima instanță, judecând cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Rodanpol", prin prisma prevederilor art. 25 alin. lit. a) din Legea contenciosului administrativ, a ajuns la concluzia netemeinicii acesteia.

În drept, conform art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ respinge acțiunea ca fiind nefondată sau depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Potrivit art. 164² lit. a), b), i) Cod vamal, în cadrul procedurii de vămire a mărfurilor și/sau mijloacelor de transport, brokerul vamal are următoarele obligații: să declare mărfurile și/sau mijloacele de transport conform procedurii stabilite de legislația vamală; să asigure completarea corectă a documentelor vamale în conformitate cu legislația vamală și a celor stabilite prin legislația în alte domenii; să răspundă solidar cu plătitorul vamal de achitarea drepturilor de import în termenele prevăzute de legislație și să achite cuantumul drepturilor de import cuvenite bugetului de stat, în cazul în care această plată nu a fost efectuată de către titularul operațiunii.

În conformitate cu pct. 41 lit. b) și d) al Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1290 din 09 decembrie 2005 în legătură cu exercitarea operațiunilor de vămire, brokerul vamal are obligația de a declara mărfurile și mijloacele de transport conform procedurii stabilite de legislație, să prezinte, la cererea colaboratorilor vamali, documente sau alte date suplimentare necesare pentru vămire, iar potrivit pct. 81 lit. a) și f) actului normativ menționat, la realizarea operațiunilor de vămire, specialistul are obligația să îndeplinească corespunzător obligațiunile sale profesionale și să respecte legislația în vigoare.

Raportând la caz prevederile enunțate în coroborare cu cele stabilite, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că prima instanță corect a constatat asupra netemeinicii acțiunii depuse de SRL "Rodanpol" privind contestarea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare.

Or, Biroul Vamal Centru în calitate de factor de decizie, a acționat în strictă conformitate cu prevederile legale pertinente la caz, stabilind că la momentul depunerii declarației vamale, în cadrul efectuării controlului documentar, s-a constatat că cheltuielile de transport Odessa – Chișinău, nu au fost incluse în declarația vamală.

De altfel, instanța de apel reține că potrivit art. 231 pct. 6 Cod vamal, sînt considerate încălcări a reglementărilor vamale pasibile de răspundere materială, depunerea declarației vamale sau a documentelor însoțitoare ce conțin date eronate despre regimul vamal, valoarea facturată, valoarea în vamă, tipul, codul, cantitatea sau originea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import.

Contrar alegațiilor apelantei, faptul neincluzării în declarația vamală a cheltuielilor de transport Odessa-Chișinău, se califică ca fiind date eronate.

În ceea ce privește alegațiile apelantei precum că agentul constator Mereacre Ion nu era în drept să examineze cauza contravențională, fiindu-i înaintată în acest sens și o cerere de recuzare, Colegiul relevă că în speță, reclamanta-apelantă SRL "Rodanpol", contestă legalitatea actelor agentului constator și anume – procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 610/16 și decizia agentului constator asupra cazului de contravenție din 14 iulie 2016, or, la caz, acțiunile agentului constator Mereacre Ion, nu formează obiectul litigiului.

Iar, jurisprudența națională cu privire la unele aspecte ale examinării contravențiilor vamale de către instanțele judecătorești, statuează că directorul general al Serviciului Vamal, fără a deroga de la prevederile art. 403 alin. (2) Cod contravențional, este în drept printr-un act intern să împuternicească funcționarii Serviciului Vamal cu atribuții de constatare a contravenției sau de sancționare. Astfel, pot fi împuterniciți funcționarii Serviciului Vamal numai cu atribuții de constatare a faptei contravenționale sau cu atribuții de aplicare a sancțiunii.

Mai mult ca atât, asupra ilegalității acțiunilor agentului constator Mereacre Ion, s-a expus Judecătoria Chișinău (sediul central), prin hotărârea emisă la data de 19 februarie 2018, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 mai 2017 (f.d.136-140).

De asemenea, nu pot fi reținute nici argumentele apelantei, invocând prin prisma art. 445 Cod contravențional, nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, pentru necorespunderea acestuia cu datele prevăzute de art. 443 Cod contravențional or, reieșind din procesul-verbal al cărei anulare se solicită, instanța de apel conchide că acesta întrunește condițiile art. 443 Cod contravențional – a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii; b) calitatea, numele și prenumele agentului constator, denumirea autorității pe care o reprezintă; c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indicile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției; f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387; g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei; h) informații despre instituția bancară și despre modul de plată a amenzii.

Așadar, Colegiul conchide că, argumentele expuse de către SRL "Rodanpol" în cererea de apel au un caracter declarativ și nu constituie temei de casare a hotărârii instanței de fond, care a fost adoptată cu interpretarea corectă a cadrului legislativ relevant speței.

Așadar, ținând cont de toate circumstanțele de fapt și de drept ale litigiului, raportându-le la argumentele invocate în cererea de apel, Colegiul consideră că instanța inferioară a examinat just, legal și multiaspectual pricina civilă dedusă judecății și nu pot fi reținute ca plauzibile solicitările reclamantei-apelante privind anularea procesului-verbal și deciziei agentului constator din 14 iulie 2016.

În fine, Colegiul civil și de contencios administrativ conchide că, motivele invocate de apelantă în cererea de apel nu-și regăsesc confirmare, ceea ce denotă faptul că sunt formale și nu pot pune la îndoială legalitatea hotărârii contestate, apelanta neindicând temeiurile casării hotărârii de către instanța de apel, or, simplul dezacord cu hotărârea atacată, nu poate servi drept temei pentru casarea acesteia.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate și pur declarative și ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a), art.389-390, 394 Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ,

D E C I D E:

Se respinge apelul declarat de SRL "Rodanpol".

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 10 aprilie 2018, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Rodanpol" către Biroul Vamal Centru, intervenient accesoriu Canali Diana privind contestarea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Nelea Budăi

Judecătorii:

Ion Muruianu

Ala Malii